

Mezinárodní protest zemědělců u hranic 22. února, do kterého se zapojí i Češi, má podporu dalších profesních svazů

16. 02. 2024

Tisková zpráva 16. 2. 2024 – Čeští zemědělci se zapojí do mezinárodního protestu u hraničních přechodů 22. února 2024, k čemuž je vyzvala Agrární komora České republiky. Hlavním důvodem je upozornit na problémy spojené s komplikovanou zemědělskou politikou Evropské unie, které mají společné všichni farmáři ze střední a východní Evropy. Protestní akce podpořily také další organizace sdružující tuzemské chovatele a pěstitele, jako jsou Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů a Společnost mladých agrárníků České republiky či část moravských regionálních složek Asociace soukromého zemědělství České republiky. Kromě Čechů se dále zúčastní zemědělci ze Slovenska, Maďarska, Polska, Litvy, Lotyšska a protesty podpoří též Bulhaři, Chorvati, Rumuni a Slovinci, další státy akce zvažují.

„Protesty sílí po celé Evropě a připojují se k nim i zemědělci v Česku. Jejich cílem není jakkoliv znepříjemnit život lidem, ale především upozornit české i evropské politiky na problémy farmářů. Ti se potýkají s nízkými výkupními cenami komodit a zároveň vysokými náklady, které ještě rostou kvůli řadě populistických politických rozhodnutí. Zemědělci jsou z této bezvýchodné situace zoufalí a neví, co mají čekat v blízké budoucnosti, natož v té vzdálené. Potřebují stabilitu podnikatelského prostředí, protože v zemědělství je třeba činnosti dlouhodobě plánovat. Nemohou fungovat jako v nějaké továrně a přerušit výrobu ze dne na den. Proto jsme vyzvali všechny zemědělce nejen v Česku, ale i v celé Evropě, aby se sjednotili a řešili své problémy společně bez ohledu na velikost či výrobní zaměření. Jsem rád, že výzvu vyslyšeli a vyjedou 22. února v protestních kolonách zemědělské techniky k hranicím,“ říká prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal. Zároveň nevyločil, že protestní akce zemědělců přerostou na některých místech v dočasné blokády hranic.

Protestní akce budou vypadat tak, že farmáři vyjedou s traktory a další zemědělskou technikou k hraničním přechodům, kde se potkají s kolegy z ostatních zemí. Začnou v deset hodin a budou trvat necelé dvě hodiny. Protesty budou probíhat v jednotlivých okresech v režii zemědělců sdružených do krajských, regionálních či okresních komor s tím, kde bude podle situace určeno jedno až dvě místa u hranic. Mohou se uskutečnit také v centrech měst, ale také například cyklickou jízdou na kruhových objezdech, významnějších komunikacích či jiných důležitých lokalitách v rámci oblasti, kde není státní hranice. Máme již informace, že se chystají zapojit všichni zemědělci bez ohledu na to, zda jsou sdruženi v nějaké organizaci. Akce vyústí v Hodoníně na česko-slovenské hranici, kde se potkají představitelé Agrární komory České republiky, Slovenské poľnohospodárske a potravinárske komory a patrně i delegace Maďarské zemědělské komory. Právě sem budou přizváni také český ministr zemědělství Marek Výborný a slovenský ministr zemědělství a rozvoje venkova Richard Takáč.

Cílem protestů je především upozornit na aktuální situaci Evropskou komisí, která ztratila kontakt s každodenní realitou zemědělců. Hlavními prioritami jsou řešení pokřiveného evropského trhu a nízkých výkupních cen v důsledku přebytků zemědělských komodit, které jsou dováženy za nízké ceny ze třetích zemí a při jejichž produkci nemusí být dodržovány přísné evropské standardy. Dále je nezbytné se zaměřit na přehnané environmentální ambice formulované například v Zelené dohodě pro Evropu, které je třeba nastavit racionálně a udržitelně tak, aby je zemědělci při svém hospodaření byli schopni dodržovat. V neposlední řadě je problémem také přebujelá byrokracie a vysoká administrativní náročnost.

Společné protestní akce zemědělců střední a východní Evropy mají vedle spontánních příznivců také silnou podporu i dalších organizací sdružujících tuzemské farmáře.

„Českomoravský svaz zemědělských podnikatelů je dobrovolnou, nezávislou, zájmovou a nepolitickou organizací, která sdružuje především podnikatele v zemědělství v horských a podhorských oblastech, kteří realizují svoji podnikatelskou činnost v zemědělské výrobě, ve zpracování, obchodu a ve službách zemědělství. Musím bohužel konstatovat, že tíživá situace agrárního sektoru dopadá na všechny tyto sféry podnikání zemědělců. Považuji za nezbytné na tyto problémy upozornit, pokud chceme v České republice i nadále produkovat zdravé a kvalitní potraviny za spravedlivé ceny,“ sděluje místopředseda Českomoravského svazu zemědělských podnikatelů Jiří Michalisko.

„Společnost mladých agrárníků České republiky je nepolitické neziskové sdružení, které zastupuje a zajišťuje zájmy svých členů již od roku 1999. Vytváří a prosazuje podmínky pro rozvoj a propagaci venkova a moderního zemědělského podnikání mladých lidí. Generační obměna v zemědělství představuje nejen v Česku obrovský problém, protože mladé lidi odrazuje přebujelá byrokracie a obrovsky složité právní prostředí, a to i přes to, že je práce se zvířaty a na poli naplňuje. Když se podíváme na problémy, jako jsou nerovné podmínky na jednotném trhu, musí se něco změnit. Abychom zachovali udržitelné zemědělství i krajinu pro další generace,“ dodává viceprezident Společnosti mladých agrárníků ČR David Jeřábek.

Agrární komora ČR předložila eurokomisaři pro zemědělství Januszi Wojciechowskému během jednání zemědělských organizací Visegrádské skupiny rozšířené o Litvu a Lotyšsko 12. a 13. února 2024 v polském Otrębusy nedaleko Varšavy výše uvedené požadavky s důrazem na jejich bezprostřední řešení. Pokud Evropská komise nebude ochotna zahájit diskuzi s předložením konkrétních opatření k narovnání situace, budou se tyto akce u hraničních přechodů opakovat a podle toho, jak silná je reakce dotčených zemědělců, budou i intenzivnější, masovější a dlouhodobější.

Opakovaně a důrazně upozorňujeme na následující okruhy problémů:

1) Zemědělci se potýkají s narušením hospodářské soutěže a nízkými cenami zemědělských komodit, které se v řadě případů pohybují pod evropským průměrem. Tuto situaci zhoršuje bezcelní dovoz zemědělských komodit z Ukrajiny, které místo třetích zemí končí na evropském trhu a deformují jej. Ukrajinská produkce nemusí splňovat vysoké evropské standardy, a je tak pro překupníky levnější a výhodnější, i když nemusí být kvalitní. Zemědělci EU jsou solidární s ukrajinskými pěstiteli, ale nemůže to být na úkor českých, potažmo evropských zemědělců. Je nezbytné přebytečné komodity odčerpat z evropského trhu nebo zajistit jejich zpracování, například do biopaliv.

2) Náklady na produkci zvyšují stále nová pravidla, která zavádí Evropská unie a na národní úrovni je ještě zpřísňujeme. Současně ale nejsou zemědělcům nabízeny adekvátní kompenzace za jejich plnění. Patří k nim přehnané environmentální ambice formulované v Zelené dohodě pro Evropu neboli Green Dealu. Zemědělci vítají opatření, která přispějí ke zlepšení stavu životního prostředí, na němž závisí jejich práce. Potřebují k tomu ale mít k dispozici adekvátní nástroje tak, aby byl chod hospodářství i nadále udržitelný.

3) Zemědělci napříč Evropou čelí přebujelé byrokracii, kvůli které jim přibývá povinností. Každá reforma Společné zemědělské politiky Evropské unie slibuje zjednodušení a motivační podmínky pro zemědělské hospodaření, nicméně ve finále se s každou revizí zvyšuje byrokratická zátěž a zemědělce to odrazuje od pokračování ve výrobě potravin. Například jen mezi lety 2022 a 2023 vzrostl počet kontrol zhruba dvojnásobně. Je třeba zásadně přepracovat systém dotačních podpor zemědělství tak, aby byl srozumitelný, předvídatelný a spravedlivý.

K celorepublikovým zemědělským protestům se schyluje také na národní úrovni. Vedení Agrární komory ČR předložilo ministrowi zemědělství Markovi Výbornému na jednání 26. ledna ve Větrném Jeníkově soubor požadavků, které se týkají především revize národního strategického plánu pro provádění Společné zemědělské politiky Evropské unie v období let. 2023-2027. Pokud ministr Výborný nepředstaví pro zemědělce přijatelné řešení do 1. března, Agrární komora ČR podpoří

protesty, které již spontánně a místy živelně propukají napříč republikou, a mohou vyústit v celonárodní demonstraci. I proto se 29. února uskuteční další jednání představenstva Agrární komory ČR, kde ministr zemědělství představí závěry vlády k našim požadavkům dojednané v rámci pětikoalice.

Kontakt pro média:

Agrární komora České republiky

tisková mluvčí Barbora Pánková

tiskove@akcr.cz, pankova@akcr.cz

tel.: 721 306 431

Agrární komora České republiky

Sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství, lesnictví a potravinářství. Prosazuje a obhájí oprávněné zájmy svých členů už téměř třicet let. Její členové produkují přes 80 procent veškerých komodit a obhospodařují více než 1,6 milionu hektarů zemědělské půdy, což je téměř polovina z celkové plochy zemědělské půdy v Česku. AK ČR má téměř tři tisíce členů, z čehož 1206 je soukromě hospodařících rolníků a zbytek tvoří zemědělské organizace. V tomto počtu nejsou zahrnuti členové 32 profesních svazů, sdružení a unií, v nichž se příslušnost podnikatelů překrývá a které rovněž sdružuje AK ČR.